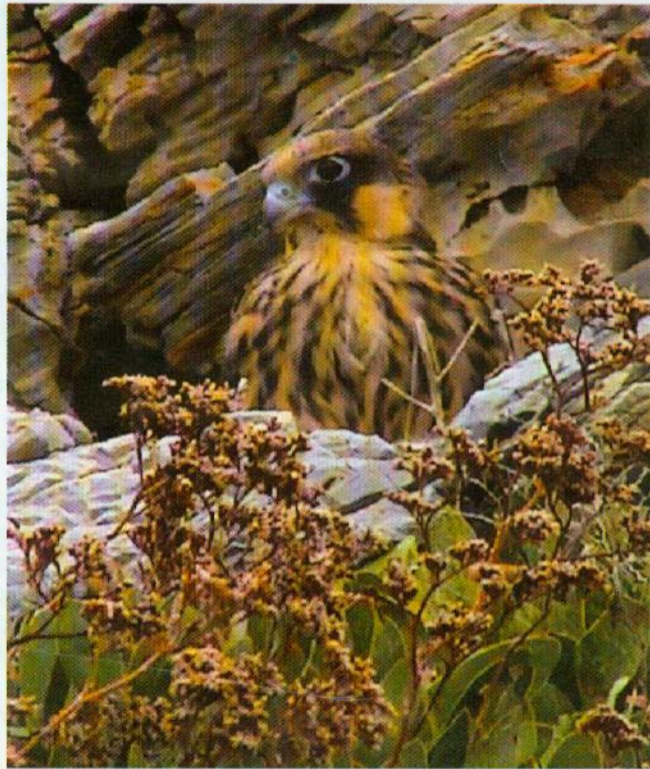

“Το Κάστρο Της Αμοργού”
Νοέμβριος 2004
Αμοργός

Μαυροπετρίτης

Ο βιολόγος **Γιώργος Καρής** γράφει για τις έρευνες της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας το καλοκαίρι στην Αμοργό και την καταγραφή των πληθυσμών του σπάνιου μαυροπετρίτη, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE. Η Αμοργός αναδεικνύεται ένας σημαντικός βιότοπος γι' αυτό το αγέρωχο γεράκι των ουρανών μας. ► **σελίδα 8**

Φέτος ουσιαστικά ξεκίνησε η υλοποίηση του τετραετούς προγράμματος LIFE-Nature με τίτλο «Δράσεις για την προστασία του Μαυροπετρίτη στην Ελλάδα». Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί μία πρόταση-πρωτοβουλία της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (ΕΟΕ) για τη διατήρηση του πληθυσμού του Μαυροπετρίτη (*Falco tinnunculus*) στην Ελλάδα, και στην υλοποίηση του συμμετέχουν επίσης το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Κρήτης, η Βρετανική Ορνιθολογική Εταιρεία (Royal Society for the Protection of Birds-RSPB) καθώς και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ο Μαυροπετρίτης ή αλλιώς Βαρβίκι είναι ένα σκουρόχρωμο, μεταναστευτικό γεράκι με μακριές φτερούγες το οποίο προστατεύεται από Διεθνείς Συμβάσεις καθώς και από την εθνική και Κοινοτική νομοθεσία. Εμφανίζεται στη Μεσόγειο τον Απρίλιο, επιστρέφοντας από τις περιοχές διαχείμασής του στην Ανατολική Αφρική και ιδιαίτερα τη Μαδαγασκάρη. Η Ελλάδα θεωρείται ως η πιο σημαντική χώρα για τη διατήρηση και την επιβίωση του Μαυροπετρίτη αφού φιλοξενεί κατά την περίοδο της αναπαραγωγής (τέλη Ιουλίου - αρχές Οκτωβρίου) το 75% του παγκόσμιου πληθυσμού. Εμφανίζεται στη νησιωτική Ελλάδα από τον Απρίλιο με τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα να ζευγαρώνουν και να καταλαμβάνουν θέσεις φωλιάσματος σχηματίζοντας χαλαρές αποικίες ήδη από το Μάη. Το είδος φωλιάζει βασικά σε φυσικές κοιλότητες βράχων που εντοπίζονται σε μικρές νησίδες, σε γκρεμούς νησιών και μεγαλύτερων νησιών αλλά και σε εσωτερικά βράχια. Μάλιστα θεωρείται ότι παρουσιάζει σταθερή χρήση της θέσης φωλιάσματος τουλάχιστον για 2 με 3 χρόνια.

Στην αρχή της αναπαραγωγικής περιόδου Μαυροπετρίτες μπορεί να παρατηρηθούν και στην ηπειρωτική Ελλάδα ακόμη και σε ψηλά βουνά μακριά από τις ακτές διότι, τα νησιά που φιλοξενούν αναπαραγωγικές αποικίες δεν μπορούν να στηρίξουν με τροφή τα άτομα. Μάλιστα ώριμα άτομα που περιπλανιούνται στην ηπειρωτική Ελλάδα μπορεί να μηδρευτούν και με άλλα είδη γερακιών.

Ο Μαυροπετρίτης μέχρι και τα τέλη Ιουλίου τρέφεται κυρίως από μεγάλα έντομα όπως πεταλούδες, ιπτάμενα μυρμήγκια, λιβελλούλες, τζιτζικια και σκαθάρια τα οποία συλλαμβάνει στον αέρα με τα νύχια του, επάνω από τα νησιά ή τη θάλασσα. Στη συνέχεια και κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής του, τρέφεται αποκλειστικά με μεταναστευτικά πουλιά, που πετούν πάνω από τη λεκάνη της Μεσογείου κατά τα τέλη του Καλοκαιριού και με κατεύθυνση προς Νότο εξασφαλίζοντας έτσι μία πηγή τροφής που θεωρητικά είναι ανεξάντλητη. Μετά την αναπαραγωγή του, δηλαδή κατά το τέλος Οκτώβρη με αρχές Νοεμβρίου, πετάει προς Ανατολική Αφρική και ιδιαίτερα Μαδαγασκάρη όπου διαχειμάζει επιστρέφοντας σε μια κατά βάση εντομοφάγη διαίτα.

Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιήθηκε τη φετινή χρονιά, και συγκεκρι-

☑ ΣΠΑΝΙΑ ΠΟΥΛΙΑ

Ο μαυροπετρίτης της Αμοργού

Ο βιολόγος Γιώργος Καρής της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας φωτογραφίζει τα σπάνια γεράκια του νησιού μας και γράφει για την έρευνα που πραγματοποιήσε το καλοκαίρι η επιστημονική του ομάδα με αντικείμενο την απογραφή του πληθυσμού του μαυροπετρίτη στην Αμοργό

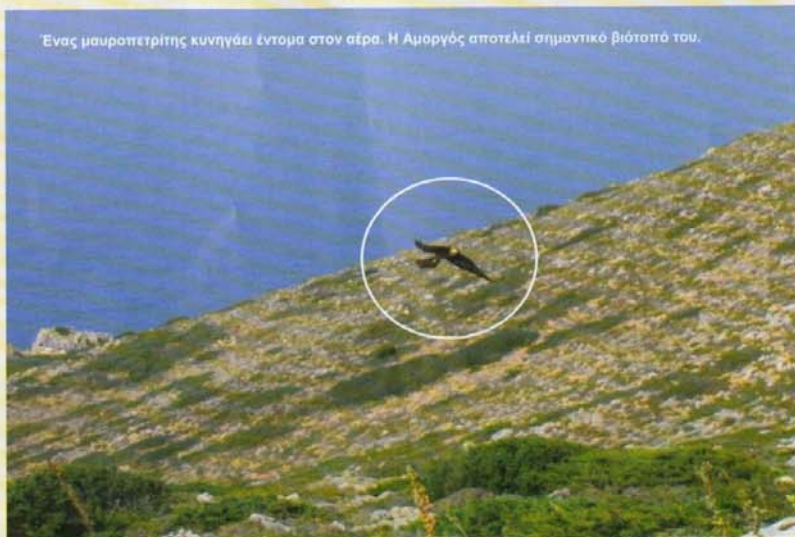
Νεαρός μαυροπετρίτης στη φωλιά του περιμένοντας τροφή από τους γονείς του

Έρευνα στην ακτογραμμή της Αμοργού (περιοχή Φράγκου Λιμεναρι, ΒΑ Αμοργός)

Απογραφή πληθυσμού μαυροπετρίτη στην Αμοργό στις 27 Αυγούστου 2004

Ένας μαυροπετρίτης κυνηγά έντομο στον αέρα. Η Αμοργός αποτελεί σημαντικό βιότοπό του.

μένα στα τέλη Αυγούστου με μέσα Σεπτεμβρίου, απογραφή του πληθυσμού του Μαυροπετρίτη στις Ανατολικές Κυκλάδες, προκειμένου να καταγραφεί ο αριθμός των πουλιών που φωλιάζουν στα νησιά και νησίδες της περιοχής. Η ομάδα πεδίου της Ορνιθολογικής με τη χρήση φουσκωτού σκάφους «σφαιρισ» μεταξύ άλλων και την ακτογραμμή της Αμοργού καθώς επίσης και των νησιών της (Πεταλίδι, Φελοσκά, Φαλίδρα, Νικουριά, Κραμβονήσι, Μικρά Βιάκαστρο, Μεγάλο Βιάκαστρο και Γραμβούσια). Η δράση αποδείχθηκε εξαιρετικά επιτυχής αφού καταγράφηκε σημαντικός αριθμός Μαυροπετρίτων, αναδεικνύοντας έτσι το νησί της Αμοργού και τις νησίδες γύρω από αυτή ως ένα σημαντικό βιότοπο για το φάσμα του είδους.

Μάλιστα η ευρύτερη δράση της Ορνιθολογικής στην περιοχή των Ανατολικών Κυκλάδων συνδύασε και με εκδήλωση απελευθέρωσης στις 25/8 στη Νόσο επτά Μαυροπετρίτων που είχαν νοσηλευτεί στο ΕΚΠΑΖ-Ελληνικό Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγριας Ζώων.

Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί ότι η παρουσία της Ορνιθολογικής στην περιοχή των Κυκλάδων δεν περιορίζεται στη φετινή δραστηριότητα αλλά θα υπάρχει και συνέχεια τουλάχιστον για τα επόμενα τρία χρόνια, αφού έχουν ήδη προγραμματιστεί αρκετές δράσεις για την προστασία του είδους. Ενδεχτικά θα μπορούσε να ανασφραχθεί η πραγματοποίηση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε ευρεία κλίμακα για την ανάγκη προστασίας του Μαυροπετρίτη στην Ελλάδα καθώς επίσης και η υλοποίηση προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με συναφές αντικείμενο που θα στοχεύει στους μαθητές της Αμοργού και των υπόλοιπων νησιών των Κυκλάδων.

Επιδίωξη μας είναι το πρόγραμμα για τον Μαυροπετρίτη να αποτελέσει εκτός από μια συντονισμένη προσπάθεια ουσιαστικής προστασίας του είδους μια ακόμα ευκαιρία για την αναθεώρηση των σχέσεων μας με τη φύση και για την εξασφάλιση του δικαιώματος που έχουν οι μελλοντικές γενιές στο να την απολαμβάνουν σε όλο το μεγαλείο της. Εξάλλου ο Μαυροπετρίτης όπως και κάθε άλλο είδος πανίδας ή χλωρίδας του Αιγαίου αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της Ελληνικής αλλά και της παγκόσμιας φυσικής κληρονομιάς και παίζει το δικό του ιδιαίτερο ρόλο στην φυσική ισορροπία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις του προγράμματος για τον Μαυροπετρίτη μπορείτε να απευθυνθείτε στα γραφεία της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (Βασ. Ηρακλείου 24, Αθήνα) τηλ./fax: 210-8228704 και 210-8227937 ή να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του προγράμματος στη διεύθυνση που ακολουθεί <http://www.ornithologiki.gr/life/falcoel>

Γιώργος Καρής
Βιολόγος, Μsc Περιβαλλοντικής Βιολογίας
Υπεύθυνος συντονισμού δράσεων για το πρόγραμμα LIFE Μαυροπετρίτης